

TILMÆLI FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR

2014/EES/36/66

frá 8. nóvember 2013

um rannsóknir á innihaldi akrýlamíðs í matvælum

(2013/647/ESB) (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS
HEFUR,

tilteknum matvælum fer yfir leiðbeinandi gildin sem sett
eru fram í viðaukanum við þau tilmæli.

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusam-
bandsins, einkum 292. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Matvælaíðnaðurinn, aðildarríkin og framkvæmdastjórnin hafa síðan árið 2002 sýnt mikla viðleitni til að rannsaka hvernig akrýlamíð myndast og til að minnka innihald akrýlamíðs í unnum matvælum.
- 2) Samtökin FoodDrinkEurope, sem eru fulltrúi matvæla- og drykkjarvöruiðnaðarins í Evrópu, hafa þróað „verkfærakassa“ (e. *toolbox*)⁽¹⁾ sem inniheldur verkfæri sem matvælaframleiðendur geta notað á valvísan hátt í samræmi við tilteknar þarfir sínar til að minnka innihald akrýlamíðs í vörum sínum. Að auki voru útbúnir stuttir bæklingar með upplýsingum um mikilvægustu verkfærin fyrir hvern geira. Eftirlitsyfirvöld studdu þessa starfsemi og tóku þátt í henni.
- 3) Í sumum matvælum virtist innihald akrýlamíðs umtalsvert meira en í sambærilegum vörum í sama vöruflokki. Því þótti framkvæmdastjórninni rétt að lögbær yfirvöld í aðildarríkjunum framkvæmdu rannsóknir með því að rannsaka þær framleiðslu- og vinnsluaðferðir, sem stjórnendur matvælafyrirtækja nota. Í þessu skyni samþykkti framkvæmdastjórnin tilmæli 10. janúar 2011 um rannsóknir á innihaldi akrýlamíðs í matvælum⁽²⁾ (hér á eftir nefnd „tilmælin frá 2011“).
- 4) Samkvæmt tilmælunum frá 2011 eru aðildarríki hvött til að framkvæma rannsóknir ef innihald akrýlamíðs í

- 5) Frá árinu 2007 til ársins 2009 létu aðildarríkin vakta innihald akrýlamíðs í matvælum samkvæmt tilmælum framkvæmdastjórnarinnar 2007/331/EB⁽³⁾ og frá og með árinu 2010 samkvæmt tilmælum framkvæmdastjórnarinnar 2010/307/ESB⁽⁴⁾. Þessi vöktun beinist að þeim matvælum sem vitað er að innihalda mikið magn akrýlamíðs og/eða eiga talsverðan þátt í innteknu magni með fæðu hjá mönnum.
- 6) Matvælaöryggisstofnun Evrópu (hér á eftir nefnd Matvælaöryggisstofnunin) tók saman niðurstöður úr vöktun fyrir árin 2007 til 2010 í vísindaskýrslu frá 18. október 2012 um uppfærslu varðandi innihald akrýlamíðs í matvælum frá vöktunarárunum 2007–2010 (e. „*Update on acrylamide levels in food from monitoring years 2007-2010*“)⁽⁵⁾ Matvælaöryggisstofnunin komst að þeirri niðurstöðu að engin heildstæð þróun í áttina að lægra innihaldi akrýlamíðs væri sjáanleg í matvælaflokkum og að minnkun á innihaldi akrýlamíðs sæist einungis í fáum matvælaflokkum en í öðrum matvælaflokkum væri hægt að greina aukinn styrk.
- 7) Á grundvelli niðurstaðna, sem fengnar eru úr rannsóknnum á árunum 2011 og 2012, og á grundvelli niðurstaðna úr vöktun, sem fengnar eru samkvæmt tilmælum 2007/331/EB og 2010/307/ESB, þykir rétt að breyta tilteknum leiðbeinandi gildum sem kveðið er á um í viðaukanum við tilmælin frá 2011.

(*) Þessi EB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 301, 12.11.2013, bls. 15. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 79/2014 frá 16. maí 2014 um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun) við EES-samninginn, bíður birtingar.

(¹) „Verkfærakassinn“, sem FoodDrinkEurope þróaði, inniheldur 14 ólíka mælipætti („verkfæri“), sem eru flokkaðir saman í 4 meginflokkka („verkfærahólf“) sem matvælaframleiðendur geta notað á valvísan hátt í samræmi við tilteknar þarfir sínar til að minnka innihald akrýlamíðs í vörum sínum. Hólfín 4 vísa til búvisindalegra þátta, matvælauppskriftar, vinnslu og lokatilreiðslu. Verkfærakassann má nálgast á eftirfarandi slóð: http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/contaminants/ciaa_acrylamide_toolbox09.pdf

(²) http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/contaminants/recommendation_10012011_acrylamide_food_en.pdf

8) Því ættu ný tilmæli að koma í staðinn fyrir tilmælin frá 2011.

(³) Tilmæli framkvæmdastjórnarinnar 2007/331/EB frá 3. maí 2007 um vöktun á innihaldi akrýlamíðs í matvælum (Stjtið. ESB L 123, 12.5.2007, bls. 33).

(⁴) Tilmæli framkvæmdastjórnarinnar 2010/307/ESB frá 2. júní 2010 um vöktun á innihaldi akrýlamíðs í matvælum (Stjtið. ESB L 137, 3.6.2010, bls. 4).

(⁵) Matvælaöryggisstofnun Evrópu, Update on acrylamide levels in food from monitoring years 2007 to 2010. *Tiðindi Matvælaöryggisstofnunar Evrópu 2012*, 10(10), 2938, [38 bls.] doi:10.2903/j.efsa.2012.2565. Aðgengilegt á Netinu: www.efsa.europa.eu/efsajournal

- 9) Rannsóknir ættu áfram að taka til greiningar stjórnanda matvælafyrirtækisins á hættu og mikilvægra stýristaða (GáHMSS) eða annars kerfis⁶ í því skyni að rannsaka, ásamt stjórnanda matvælafyrirtækisins, hvort viðkomandi vinnsluskref, sem eru næm fyrir myndun akrýlamíðs, hafi verið tilgreind og hvort viðeigandi ráðstafanir hafi verið gerðar til að hafa eftirlit með þeim. Í því sambandi ættu lögbær yfirvöld að meta að hve miklu leyti stjórnandi matvælafyrirtækisins hefur innleitt þá valkosti sem nú eru þekktir til að halda innihaldi akrýlamíðs í lágmarki, t.d. þá sem lagðir eru til í reglum um starfsvenjur, sem Alþjóðamatvælasráðgjafið hefur samþykkt, og í „verkfærakassanum“, sem FoodDrinkEurope þróaði.
- 10) Leiðbeinandi gildi, sem fastsett eru með þessum tilmælum, eru eingöngu ætluð sem vísbending um það hvort þörf sé á rannsókn. Þau eru ekki öryggismörk. Því ætti einungis að grípa til framfylgdaraðgerða og/eða gefa út hraðviðvörðun á grundvelli áreiðanlegs áhættumats, sem er framkvæmt í hverju tilviki fyrir sig, en ekki einungis vegna þess að farið er yfir leiðbeinandi gildi.
- 11) Á grundvelli niðurstaðna, sem fengnar eru úr rannsóknum á árunum 2013 og 2014 samkvæmt þessum tilmælum, og á grundvelli niðurstaðna úr vöktun, sem fengnar eru samkvæmt tilmælum 2010/307/ESB, og niðurstöðu úr uppfærðu áhættumati af hálfu Matvælaöryggisstofnunarinnar um tilvist akrýlamíðs í matvælum mun framkvæmdastjórnin meta stöðuna eftir að áhættumat Matvælaöryggisstofnunarinnar liggur fyrir og taka ákvörðun um þörf á öðrum viðeigandi ráðstöfunum.
- SAMÞYKKT TILMÆLI ÞESSI:
1. Aðildarríkjunum ber, með virkri þátttöku stjórnanda matvælafyrirtækja, að framkvæma frekari rannsóknir á framleiðslu- og vinnsluaðferðum, sem matvælaframleiðendur nota, í tilvikum þar sem innihald akrýlamíðs í matvælum, sem voru prófuð við vöktun sem fram fór samkvæmt tilmælum 2010/307/ESB, fer yfir leiðbeinandi gildi fyrir akrýlamíð sem fastsett eru fyrir viðkomandi matvælaflokk í viðaukanum við þessi tilmæli.
2. Að því er varðar 1. lið skal meta innihald akrýlamíðs án þess að taka tillit til mælióvissu í greiningu.
3. Rannsóknirnar, sem um getur í 1. lið, skulu innihalda sannprófun á aðferðum stjórnanda matvælafyrirtækisins á grundvelli greiningar á hættu og mikilvægra stýristaða (GáHMSS), í því skyni að sannreyna:
- a) hvort stjórnandi matvælafyrirtækisins hafi tilgreint viðeigandi vinnsluskref, sem geta leitt til myndunar akrýlamíðs, í GáHMSS-kerfinu eða svipuðu kerfi og
- b) hvort stjórnandi matvælafyrirtækisins hafi gripið til viðeigandi ráðstafana til úrbóta.
4. Rannsóknirnar, sem um getur í 1. lið, skulu einkum að varpa ljósi á það að hve miklu leyti stjórnandi matvælafyrirtækisins hefur innleitt þá valkosti sem nú eru þekktir til að halda innihaldi akrýlamíðs í lágmarki, t.d. þá sem lagðir eru til í reglum um starfsvenjur, sem Alþjóðamatvælasráðgjafið hefur samþykkt, og í „verkfærakassanum“, sem FoodDrinkEurope þróaði.
5. Aðildarríkin skulu gefa framkvæmdastjórninni skýrslu um niðurstöðurnar eigi síðar en 31. október 2014 og eigi síðar en 30. apríl 2015.
6. Þessi tilmæli koma í stað tilmæla frá 10. janúar 2011 um rannsóknir á innihaldi akrýlamíðs í matvælum.

Gjört í Brussel 8. nóvember 2013.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Tonio BORG

framkvæmdastjóri.

⁽⁶⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 852/2004 frá 29. apríl 2004 um hollustuhætti sem varða matvæli (Stjtið. ESB L 139, 30.4.2004, bls. 1).

VIÐAUKI

Leiðbeinandi gildi fyrir akrýlamíð á grundvelli vöktunargagna Matvælaöryggisstofnunar Evrópu frá 2007–12

Matvæli	Leiðbeinandi gildi [µg/kg]	Athugasemd
Franskar kartöflur, tilbúnar til átu	600	Vara, sem er seld tilbún til átu, eins og hún er skilgreind í 1. lið C-hluta viðaukans við tilmæli 2010/307/ESB
Kartöflufloður úr nýjum kartöflum og úr kartöfludeigi	1000	Vara eins og hún er seld, eins og hún er skilgreind í 2. og 10. lið C-hluta viðaukans við tilmæli 2010/307/ESB
Stökkt kex að stofni til úr kartöflum		
Mjúkt brauð		Vara eins og hún er seld, eins og hún er skilgreind í 4 lið C-hluta viðaukans við tilmæli 2010/307/ESB
a) Brauð að stofni til úr hveiti	80	
b) Mjúkt brauð annað en brauð að stofni til úr hveiti	150	
Morgunkorn (að undanskildum graut)		Vara eins og hún er seld, eins og hún er skilgreind í 5. lið C-hluta viðaukans við tilmæli 2010/307/ESB
— vörur úr klíði og kornvörur úr heilu korni, blásnar kornvörur (blásinn á einungis við ef það kemur fram á merkingunni)	400	
— vörur að stofni til úr hveiti og rúg(*)	300	
— vörur að stofni til úr maís, hörfum, spelti, byggi og hrísgrjónum(**)	200	
Kex og kexþynnur	500	Vara eins og hún er seld, eins og hún er skilgreind í 6. lið C-hluta viðaukans við tilmæli 2010/307/ESB
Stökkt kex, að undanskildu stökku kexi að stofni til úr kartöflum	500	
Hrökkbrauð	450	
Piparkökur	1000	
Vörur sem eru svipaðar öðrum vörum í þessum flokki	500	
Brennt kaffi	450	Vara eins og hún er seld, eins og hún er skilgreind í lið 7.1. í C-hluta viðaukans við tilmæli 2010/307/ESB
Skyndikaffi (uppleysanlegt kaffi)	900	Vara eins og hún er seld, eins og hún er skilgreind í lið 7.2. í C-hluta viðaukans við tilmæli 2010/307/ESB
Kaffilíki		Vara eins og hún er seld, eins og hún er skilgreind í lið 7.3. í C-hluta viðaukans við tilmæli 2010/307/ESB
a) kaffilíki sem er að mestu leyti úr kornvörum	2000	
b) önnur kaffilíki	4000	
Barnamatur, annar en unnin matvæli með korn sem uppistöðu(**)		Vara eins og hún er seld, eins og hún er skilgreind í 8. lið C-hluta viðaukans við tilmæli 2010/307/ESB
a) sem inniheldur ekki sveskjur	50	
b) sem inniheldur sveskjur	80	
Kex og tvíbökur fyrir ungbörn og smábörn	200	Vara eins og hún er seld, eins og hún er skilgreind í lið 9.1. í C-hluta viðaukans við tilmæli 2010/307/ESB
Unnin matvæli með korn sem uppistöðu fyrir ungbörn og smábörn(***), að undanskildu kexi og tvíbökum	50	Vara eins og hún er seld, eins og hún er skilgreind í lið 9.2. í C-hluta viðaukans við tilmæli 2010/307/ESB

(*) Kornvörur sem eru ekki að stofni til úr heilkorni og/eða klíði. Flokkurinn ákvarðast eftir því hvaða korn kemur fyrir í mestu magni.

(**) Eins og skilgreint er í b-lið 2. mgr. 1. gr. tilskipunar framkvæmdastjórnarinnar 2006/125/EB frá 5. desember 2006 um unnin matvæli með korn sem uppistöðu og barnamat fyrir ungbörn og smábörn (Stjtið. ESB L 339, 6.12.2006, bls. 16).

(***) Eins og skilgreint er í a-lið 2. mgr. 1. gr. tilskipunar 2006/125/EB.